

INSTITUTUL DE INVESTIGARE
A CRIMELOR COMUNISMULUI ȘI
MEMORIA EXILULUI ROMÂNESC

Raport de activitate 2021

Adrian Alexandra NICULESCU,

CUPRINS

PREAMBUL	3
1. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE IICMER	3
I. PROIECTE MUZEALE	6
II. PROIECTE DE CERCETARE	810
III. PROIECTE EDUCATIONALE	14
IV. PROIECTE DIGITALE/WEBSITE-URI	1920
V. PUBLICATII	2122
VI. CONFERINTE	2930
VII. PARTENERIATE	3232
VIII. PETITII	3333
X. ALTE ACTIVITĂȚI	3434

PREAMBUL

1. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE IICCMER

În conformitate cu H.G. 1372/2009, cu modificările și completările ulterioare, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) are următoarele obiective determinante:

- administrarea și analizarea, de o manieră riguroasă și științifică, a memoriei regimului comunist din România, precum și a consecințelor acestuia, în directă colaborare cu celelalte instituții ale statului, în spiritul valorilor constituționale ale democrației, statului de drept și pluralismului;
- sprijinirea constituirii unor mecanisme educaționale și de informare destinate să promoveze, la nivel public, național și internațional, memoria perioadei comuniste din istoria României și de încurajare a dezvoltării unei culturi a libertății, democrației și a statului de drept, prin omagierea victimelor dictaturii comuniste din România și analiza mecanismelor statului totalitar;
- dezvoltarea și încurajarea cercetării științifice și studiul avansat în domeniul istoriei comunismului, prin metode critice și comparative și în concordanță cu standardele internaționale;
- culegerea, arhivarea și publicarea documentelor referitoare la exilul românesc din perioada 1940-1989;
- investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcărilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor în drept în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii;
- colaborarea cu alte instituții abilitate în vederea organizării de activități muzeale sau expoziționale atât la nivel național, cât și la nivel internațional, precum și sprijinirea unei rețele naționale a memorialelor rezistenței și luptei anticomuniste;
- constituirea și gestionarea bazelor naționale de date privind: bibliografia despre comunismul românesc, monumentele și spațiile memoriale, luptătorii anticomuniști și victimele comunismului.

IICCMER și-a desfășurat activitatea în anul 2021 pornind de la o serie de principii directoare:

- cercetarea științifică a variilor aspecte ce țin de istoria regimului comunist din România la un nivel de performanță comparabil cu cel existent la instituții similare internaționale;
- permanenta comunicare a rezultatelor cercetării către publicul din România și comunitatea științifică;

- realizarea unei serii de proiecte educaționale (workshop-uri, dezbateri, al căror scop fundamental a fost prezentarea consecințelor negative ale regimului comunist în România;
- sprijinirea tinerilor cercetători din România prin organizarea unui program de burse de studiu;
- stabilirea unui sistem de parteneriate cu instituții de profil similar, cu fundații și organizații naționale și internaționale, cu instituții de stat sau private care dețin materiale relevante în vederea studierii comunismului din România sau organizează evenimente culturale relevante pentru publicul larg cu tematici asemănătoare sau adiacente;
- acordarea de sprijin instituțional pentru victimele represiunii comuniste, prin soluționarea de petiții;
- sprijinirea politicilor de memorializare prin demersuri în vederea organizării unui spațiu memorial la fosta închisoare politică de la Râmnicu Sărat;
- realizarea unui raport final anual care sintetizează rezultatele activităților Institutului.

Pornind de la cadrul legal de funcționare, activitatea IICCMER s-a concentrat pe:

- Acordarea de sprijin victimelor regimului comunist sau al rudelor acestora prin acordarea de consultanță juridică, demersuri de arheologie contemporană, proiecte muzeal-memoriale și de cercetare pentru cinstirea memoriei celor care au suferit pe parcursul celor 45 de ani de dictatură comunistă în România.
- Îmbunătățirea transparenței instituției, atât în interior (prin îmbunătățirea semnificativă a tuturor procedurilor operaționale și comunicarea acestora angajaților), cât și spre public, mai ales prin comunicare permanentă pe toate canalele (pagină proprie de internet, cont FB, articole în presă, emisiuni radio și TV etc.). Activitatea Institutului s-a diversificat prin proiecte educaționale vizând sporirea interesului pentru studiul perioadei comuniste, dar și mărirea gradului de conștientizare a publicului larg asupra caracterului criminal și ilegal al regimului totalitar.
- Organizarea de colocvii, seminarii, conferințe și dezbateri, atrăgând participanți de prestigiu și experți din domeniile conexe, pe teme de istoria comunismului românesc.
- Susținerea unei bogate activități publicistice, care a presupus valorificarea activității de cercetare proprii ori sprijinirea unor cercetări externe. IICCMER a contribuit decisiv la publicarea a numeroase volume de autor, anuare, memorialistică, ediții de documente, ale unor autori români, pe teme legate de ideologia comunistă, politicile sociale, culturale sau represive ale statului comunist etc.

- Continuarea activităților legate de cercetarea arhivistică și de istoria orală, pe care IICCMER le promovează prin intermediul publicațiilor proprii sau cele externe.
- Concentrarea proiectelor de cercetare și a celor educaționale în mediul online, prin crearea unui nou site instituțional, cu accent preponderent pe aceste două componente, prin digitizarea materialelor arhivistice și a publicațiilor din perioada comunistă.

I. PROIECTE MUZEALE

Muzeul Memorial Râmnicu Sărat. Închisoarea tăcerii (1945-1963)

Loc	București, Râmnicu Sărat
Perioada de implementare	Permanent
Descriere	Închisoarea de la Râmnicu Sărat este atestată documentar din octombrie 1862. De la înființare până în 1938, ea a găzduit deținuți de drept comun cu pedepse de până la doi ani. Primii deținuți politici au fost semnați în timpul dictaturii regelui Carol al II-lea. După instalarea regimului comunist, aici au fost închiși o serie de membri marcanți ai partidelor politice (Ion Mihalache, Corneliu Coposu, Ion Diaconescu ș.a), precum și alți „indezirabili”. Penitenciarul a fost închis oficial în aprilie 1963, iar supraviețuitorii au fost trimiși în alte închisori sau în domiciliu obligatoriu, sub atenta supraveghere a Securității. Închisoarea a fost folosită ulterior ca depozit. Închisoarea de la Râmnicu Sărat a reprezentat unul dintre punctele importante ale represiunii comuniste, regimul de izolare totală practicat aici contribuind la trista sa reputație. Fosta închisoare din Râmnicu Sărat se află în lista monumentelor istorice, categoria A (schimbarea din grupa valorică B s-a realizat în perioada 2015-2016). Prin Hotărârea de Guvern nr. 549/06.06.2007, ea a fost trecută din administrarea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național în administrarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea Guvernului României), cu scopul organizării unui Memorial al victimelor comunismului.
Beneficiari	Cercetători, profesori, studenți, publicul larg
Parteneri	
Perspectivă	Obiectivele IICCMER în privința fostului penitenciar, în curs de realizare:
	• intervenție de urgență la acoperișul central;• demolarea construcțiilor parazitare din incinta închisorii;

	• realizarea unui sistem de monitorizare video etc.; Obiectivele pe termen lung din cadrul acestui proiect sunt următoarele • obținerea finanțării în vederea reabilitării penitenciarului. În acest sens, trebuie precizat ca IICCMER a făcut demersuri și a fost inclus, în vederea finanțării proiectului muzeal, în Planul Național de Redresare și Reziliență; • transformarea acestuia în memorial. Prin acest proiect de transformare a unui fost spațiu concentraționar într-unul al reflecției asupra naturii criminale a comunismului, IICCMER își consolidează misiunea de prezervare a memoriei victimelor regimului comunist din România
Promovarea acțiunii/proiectului	https://www.iiccmer.ro/situatia-penitenciarului-ramnicu-sarat-aflat-in-administrarea-iiccmer/ https://www.news.ro/politic-intern/secretarul-general-adjunct-guvernului-conducerea-iiccmer-vizita-fostul-penitenciar-ramnicu-sarat-vederea-demararii-urgente-proiectului-reabilitare-ancheta-administrativa-dupa-prejudiciu-pest-1-8-1922405404002021031820043835 https://www.bursa.ro/secretarul-general-adjunct-al-guvernului-si-conducerea-iiccmer-au-vizitat-fostul-penitenciar-de-la-ramnicu-sarat-25073241 https://newsweek.ro/istorie/penitenciarul-ramnicu-sarat-unde-a-murit-ion-mihalache-in-paragina-in-mandatul-lui-radu-preda https://opiniabuzau.ro/foto-cum-a-fost-lasat-in-paragina-penitenciarul-muzeu-de-la-rm-sarat-iar-sume-uriase-s-au-scurt-pe-consultanta-mese-si-plimbari/ https://adevarul.ro/locale/buzau/puscaria-ramnicu-sarat-fost-sef-tortionarul-visinescu-paragina-acoperisul-s-a-prabusit-de-ja-1_6023dfb85163ec4271d626eb/index.html https://ziare.com/social/romani/ancheta-dupa-un-prejudiciu-de-pest-1-8-milioane-de-lei-in-proiectul-de-reabilitare-a-fostului-penitenciar-din-ramnicu-sarat-1665573

III. PROIECTE DE CERCETARE

1. Recuperarea memoriei deținuților politic care au luat parte la lucrările de reabilitare a Cazinoului din Constanța (1951-1953)

Loc	București
Perioada de implementare	2021-2022
Descriere	În luna mai a anului 2020, în contextul lucrărilor de reabilitare a Cazinoului din Constanța, a fost descoperit în tencuiala clădirii un artefact datat 31 decembrie 1951 - o bucată de hârtie pe care erau enumerate 16 nume ale unor deținuți politic care au luat parte la lucrările de reabilitare a edificiului de la începutul anilor 1950. Mărturia fizică confirmă astfel istoria orală, care amintește despre circa 100 de deținuți politic care vor fi fost detașați de la lucrările de construcție a Canalului Dunăre-Marea Neagră, pentru a se implica în proiecte civile din municipiul Constanța. Proiectul își propune recuperarea memoriei deținuților politic care au luat parte la lucrările de reabilitare a Cazinoului din Constanța în perioada 1951-1952, dar și reconstituirea contextului care a dus la utilizarea forței de muncă a deținuților politic pentru obiective cu caracter civil din Constanța. Tot așa, proiectul urmărește identificarea listelor cu deținuți politic care au fost detașați de la lucrările de construcție a Canalului Dunăre-Marea Neagră pentru a lucra la Cazinou, întocmirea de fișe biografice a fiecăruia dintre deținuții politic care au luat parte la lucrările de reabilitare a Cazinoului. Proiectul mai are în vedere întocmirea unui raport asupra investigațiilor în acest caz, contactarea urmașilor foștilor deținuți politic care au lucrat la reabilitarea Cazinoului dar și recuperarea de fotografii, artefacte legate de trecutul respectivilor deținuți politic. Strângerea acestor materiale are drept scop organizarea unei expoziții care să recupereze memoria deținuților politic care au lucrat la reabilitarea Cazinoului.
Beneficiari	Cercetători, profesori, studenți, publicul larg
Parteneri	Administrația Națională a Penitenciarelor Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității Arhivele Naționale ale României

	Primăria mun. Constanța Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța AFDPR Constanța
Perspective	O parte a activităților programate în cadrul proiectului au fost amânate, având în vedere contextul pandemic generat de Covid19. Chiar și așa, s-a realizat o listă de nume de deținuți politic despre care există informații că ar fi fost implicați în lucrările de reabilitare a Cazinoului din Constanța în perioada 1951-1953. Au fost studiate dosarele personale ale celor identificați - în cadrul arhivei CNSAS. În anul 2021, a fost continuată documentarea în arhivele Administrației Naționale a Penitenciarelor.
Promovarea acțiunii/proiectului/ Ecouri în presă	https://romanalibera.ro/cultura/iiccmr-lanseaza-un-proiect-dedicat-detinutilor-care-au-lucrat-la-cazinoul-din-constanta-825510 ; https://www.mediafax.ro/cultura-media/iiccmr-marturiile-ingropate-de-detinutii-politic-in-zidurile-cazinoului-constanta-vor-fi-expuse-19186464 ; https://romania.europalibera.org/a/proiect-pentru-memoria-detinutilor-politic-care-au-lucrat-la-restaurarea-cazinoului-din-constanta/30635279.html

2. Cetățeni și mișcări anti-sistem: detenție politică în România anilor '80

Loc	București
Perioada de implementare	2021-2022
Descriere	Proiectul <i>Cetățeni și mișcări anti-sistem: detenție politică în România anilor '80</i> are ca obiectiv general colectarea, stocarea și analiza de informații asupra detenției politice între anii 1980-1989, identificând un număr cât mai mare de foști deținuți politici, precum și dosarele acestora de la CNSAS, pentru a completa arhiva de istorie orală a IICCMER și arhiva de documente necesare pentru cercetarea perioadei specificate. În cadrul proiectului au fost demarate activități de cercetare în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, au fost realizate interviuri cu foști deținuți politic din anii 80.
Beneficiari	Comunitatea academică națională, publicul larg
Parteneri	-
Impact	Înțelegerea ultimei decade a regimului comunist și înlocuirea

	stereotipiilor din spațiul public cu informații verificate
Perspective	Dezvoltarea de parteneriate interinstituționale, popularizarea rezultatelor cercetării printr-un volum de interviuri, unul de analiză și o expoziție
Promovarea acțiunii/proiectului	-

3. Monografia Închisorii de la Râmnicu Sărat

Loc	București
Perioada de implementare	2021
Descriere	În 2021 s-a finalizat documentarea în Arhiva Consiliului Național pentru Studiarea Arhivelor Securității, s-au făcut fotocopii, au fost preluate și s-au organizat materialele documentare; s-au extras informații din fotocopiile dosarelor pentru un număr semnificativ de persoane. A continuat documentarea și fișarea de lucrări de specialitate.
Beneficiari	IICCMER - pentru proiectul „Memorialul «Închisoarea tăcerii» și Centrul de informare privind comunismul din România”. Publicul larg interesat de istoria represiunii comuniste
Parteneri	-
Impact	-
Perspective	În 2022 va continua extragerea de informații din fotocopiile unor dosare (unele cu mai multe volume) identificate în Arhiva CNSAS. Va fi elaborat unui studiu pe baza informațiilor din dosarele fostei Securități, a lucrărilor cu caracter memorialistic și nu numai publicate, a mărturiilor de istorie orală și a documentelor din arhiva SJAN Buzău.
Promovarea acțiunii/proiectului	-

4. La periferia teorii. Monografia coloniei de muncă Periprava

Loc	București
Perioada de implementare	2020-2022
Descriere	Încă de la înființare unul dintre obiectivele majore ale

	IICCMER a fost cartografierea și analiza aprofundată a spațiului concentraționar. Subiectul coloniei de muncă Periprava este strâns legat atât de aspirațiile teoretice ale institutului cât și de activitățile sale practice. Investigațiile arheologice din localitate, condamnarea lui Ioan Ficior și valoarea de simbol al represiunii pe care a căpătat-o acest loc ne îndreptățesc să credem în necesitatea unei cercetări aprofundate, mai ales că monografiile principalelor locuri ale detenției din România comunistă lipsesc. Concret, ne propunem realizarea istoricului coloniei de muncă Periprava, prin valorificarea unei game variate de surse, precum documente inedite, lucrări și articole publicate, mărturii ale supraviețuitorilor și ale foștilor angajați ai coloniei etc. În decursul anilor 2020-2021, au fost întreprinse acțiuni pentru identificarea tuturor deținuților politici de la Periprava în fondul Fișelor matricole penale.
Beneficiari	Prin natura demersului, supraviețuitorii coloniei reprezintă o categorie specială din punct de vedere al publicului țintă. Dar prin complexitatea sa, proiectul se adresează deopotrivă specialiștilor și publicului larg, mai ales dacă ținem cont de faptul că interesul pentru cercetarea istoriei coloniei de la Periprava se extinde la nivelul societății, prin familiile fiecărei victime în parte.
Parteneri	-
Impact	În particular, Formațiunea 0830 a devenit importantă nu doar ca parte din ansamblul concentraționar comunist, ci s-a afirmat ca simbol și loc paradigmatic al terorii dezlănțuite. Acest fapt s-a petrecut începând cu anul 2015, când, la Curtea de Apel București, a început procesul lui Ioan Ficior, fost comandant al coloniei de muncă de la Periprava, acuzat de infracțiuni contra umanității. Au trecut patru ani de când numele unității din Delta a devenit sinonim cu represiunea, iar dacă justiția s-a pronunțat în această privință, istoria are, la rândul său, obligația să o facă. În prezent istoria locului este aproape necunoscută, dominată mai degrabă de aproximări, exagerări sau legende. Întemeiat pe surse în cea mai mare parte inedite, volumul va reprezenta o necesară contribuție istoriografică la analiza perioadei comuniste din România.
Perspective	În cursul anului 2021, au fost implementate următoarele

	acțiuni: • Introducerea în tabelul Excel a datelor pentru 4000 deținuți la Periprava.• Documentare CNSAS și ANIC• Redactare text (parțial)
Promovarea acțiunii/proiectului	

IV. PROIECTE EDUCAȚIONALE

1. Bursele ICCMER

Loc	București
Perioada de implementare	Ianuarie 2021 - Aprilie 2021
Descriere	Principalul obiectiv al acestui proiect este încurajarea cercetării românești în probleme ce țin de studierea trecutului recent, în mod special, de geneza și proliferarea ideologiei comuniste în spațiul românesc. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv general, în 2020, ICCMER a selectat 5 studenți din ciclurile de licență, master și doctorat cărora le-a pus la dispoziție burse a căror valoare medie a fost de 2000 de lei, acordate pe durata 6 luni.
Beneficiari	Beneficiarii selecției au fost: • Dălălu Andrei, <i>Intelectualitatea sub asediu. Procesul Noica-Pillat</i> • Dumitrescu Cristian Alexandru, <i>Tort, bere și bezele: aniversările tinerilor din București în perioada 1982-1989</i> • Filip Afloarei Daniel, <i>Criza „Solidarității” și polonezii din România în anii '80</i> • Oprea Alexandra, <i>Ipostaze istorice ale unei probleme de interes public. Discursul anticorupție în ultima fază a regimului comunist din România (1978-1989)</i> • Toma Ilinca, <i>Cinematografia în România comunistă (anii '70-'80). Relația dintre creatorii de film și ideologia comunistă. Studii de caz.</i>
Parteneri	-
Impact	Grație acestui subsidiu, tinerii cercetători au fost încurajați să-și organizeze și să-și conducă în cele mai bune condiții atât activitatea de documentare cât și cea de diseminare a rezultatelor cercetării, prin participarea la conferințe, workshop-uri, alte evenimente cu caracter științific. Parte a programului de burse, ICCMER a organizat seminarii tematice axate pe metodele de cercetare în istoria contemporană.

Perspectivă	Programul se dorește a fi unul anual, în funcție de alocarea bugetară.
Promovarea acțiunii/proiectului	Promovarea programului de burse s-a făcut prin intermediul site-ului www.iiccmr.ro și a diferitelor rețele de socializare.

2. Teze de doctorat pe subiecte de istorie recentă

Loc	București
Perioada de implementare	Septembrie 2020-iunie 2021
Descriere	În ultimii ani, au fost derulate mai multe proiecte de cercetare doctorală pe subiecte de istorie recentă. Finalizarea proiectelor de cercetare doctorală nu a implicat, de regulă, și publicarea manuscriselor respective. IICCMER a avut în vedere lansarea unui concurs de manuscrise de teze de doctorat, susținute în ultimii ani. În urma unui proces de selecție și evaluare, vor fi alese trei dintre aceste manuscrise în vederea publicării.
Beneficiari	În urma apelului la manuscrise lansat de IICCMER, au fost înregistrate în concurs șase lucrări de doctorat. În urma procesului de jurizare, au fost selectate patru manuscrise care urmau să facă obiectul etapei a doua de evaluare a manuscriselor. Între timp, unul dintre manuscrise a fost retras din concurs la solicitarea autorului. Evaluarea făcută de specialiști externi a avizat publicarea a două dintre manuscrise.
Parteneri	-
Impact	Aducerea în atenția publicului larg, a cercetătorilor, a rezultatelor unor proiecte de cercetare doctorală finalizate, care nu au avut însă posibilitatea de a fi și publicate.
Perspectivă	Se dorește continuarea proiectului și în anii viitori, în funcție de alocarea bugetară.
Promovarea acțiunii/proiectului	Proiectul a fost mediatizat pe platformele de social-media, pe platforme științifice, cât și popularizat prin intermediul site-ului institutului.

3. Practica de specialitate - studenți

Loc	București-online
Perioada de implementare	2021
Descriere	Principalul obiectiv al acestui proiect este creșterea gradului de profesionalizare a studenților care urmează filiere din domeniul științelor umaniste. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv general, IICCMER a selectat studenți din ciclurile de licență, master și doctorat care au realizat activități în cadrul diferitelor proiecte IICCMER.
Beneficiari	Majoritatea bursierilor au fost studenți ai facultăților de istorie din principalele centre universitare naționale, București, Iași și Cluj. Dar un interes deosebit au arătat și studenții altor filiere, precum Litere, Drept, Studii Europene ori Științe Politice. Alături de studenții aflați în practica obligatorie de specialitate, IICCMER a avut plăcerea să colaboreze și cu tineri ce urmau studii de masterat și doctorat. De menționat este și interesul arătat de tinerii români înscriși la universități din străinătate (UK, Suedia, Franța, Germania).
Parteneri	Facultatea de Istorie, Universitatea din București
Impact	Grație acestui stagiu de practică, studenții sunt încurajați să descopere principalele activități desfășurate de IICCMER, fapt care îi poate ajuta în alegerea informată a unei cariere în cercetare.
Perspective	Programul este unul anual.
Promovarea acțiunii/proiectului	Promovarea programului de burse s-a făcut prin intermediul site-ului www.iiccmr.ro și a diferitelor rețele de socializare.

4. Fototeca online a comunismului românesc

Loc	București
Perioada de implementare	2020-până la definitivarea digitizării materialului arhivistic
Descriere	În 2008, a fost semnat un protocol de colaborare între Arhivele Naționale ale României (ANR) și IICCMER. Protocolul prevede identificarea, prelucrarea, sistematizarea și punerea la dispoziție de către ANR a resurselor fotografice, indiferent de formatul lor, create în/despre perioada regimului

	comunist în România, în scopul folosirii lor, cu sprijinul IICCR (IICCMER), pentru realizarea unei baze de date online, gratuite, pentru toți utilizatorii de internet. Proiectul Fototecii online a comunismului românesc a fost demarat ca urmare a unui interes tot mai mare din partea publicului privind regimul comunist din România și din cauza inaccesibilității surselor fotografice pentru perioada respectivă. Proiectul are în vedere refacerea platformei (site-ului) vechii „Fototeci” (în condițiile în care platforma este veche de peste 13 ani, ea nu mai corespunde actualelor necesități și cerințe tehnice), cât și continuarea procesului de digitizare a materialelor arhivistice aflate în custodia Arhivelor Naționale ale României.
Beneficiari	Cercetători, profesori, studenți, publicul larg
Parteneri	Arhivele Naționale ale României
Impact	Digitizarea și punerea la dispoziția publicului larg (în cadrul unei baze de date) a surselor fotografice din fondurile arhivistice aflate în custodia Arhivelor Naționale ale României
Perspective	Proiectul urmează să se desfășoare într-un orizont de timp nedefinit, întrucât numărul materialelor fotografice din custodia Arhivelor Naționale este foarte mare.
Promovarea acțiunii/proiectului	-

5. Ateliere de scriere academică în istoria comunismului pentru studenți și masteranzi

Loc	București, sediul IICCMER
Perioada de implementare	29 octombrie - 3 decembrie 2021
Descriere	Sesiunile au fost susținute de către cercetători cu experiență în abordări interdisciplinare, precum Dalia Báthory (expert IICCMER la Compartimentul Educație și Memorie), Ștefan Bosomitu (expert IICCMER la Compartimentul Cercetare și Investigatii Speciale), Emanuel Copilaș (conf. dr. la Universitatea de Vest, Timișoara), Luciana Jinga (expert IICCMER la Compartimentul Educație și Memorie) și Irina Nastasă Matei (lct. dr. la Universitatea din București). Printre temele abordate în cadrul atelierelor s-au numărat: principiile de etică în cercetare, realizarea planului de lucru, metode de adunare și procesare a informației, administrarea

	dovezilor în științele sociale, metode de analiză, construirea unui text analitic, construirea unei biografii.
Beneficiari	Studenti și masteranzi
Parteneri	
Impact	Proiectul poate constitui o platformă educațională pentru studenți
Perspective	
Promovarea acțiunii/proiectului	Prin intermediul canalelor de social media și pe site-ul IICCMER.

6. Frontieriști. Fenomenul trecerii ilegale a frontierei de stat în timpul regimului comunist: victime, persecutori, rețele formale și informale

Loc	București
Perioada de implementare	2021- până la definitivarea proiectului
Descriere	Este vorba despre un proiect de cercetare de perspectivă, care și-a propus să trateze maniera în care trecerile ilegale de frontieră Est-Vest în timpul Războiului Rece au reprezentat un fenomen de masă, ca manifestare a rezistenței anticomuniste din Blocul de Est. Proiectul, în care este implicat mare parte din colectivul IICCMER, presupune: ✓ La intervale regulate, ședințe de lucru cu membrii echipei de proiect ✓ Întocmirea planului de activitate pentru anul 2021; ✓ Contactul și vizite de cercetare la diferite instituții: Administrația Națională a Penitenciarelor, Arhivele Naționale ale României, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Depozitul central al Arhivelor Militare Naționale Române; ✓ Discuții cu posibili martori în vederea organizării de interviuri; ✓ Discuții cu reprezentanții diferitelor instituții pentru stabilirea de parteneriate și asigurarea bunei

	desfășurări a activităților curente din proiect; ✓ Întocmirea rapoartelor de activitate ale echipei; ✓ Întocmirea răspunsurilor la notele adresate de conducere referitoare la proiect.
Beneficiari	Proiectul se adresează deopotrivă specialiștilor și publicului larg, care are prilejul să afle date inedite cu privire la situația plecărilor ilegale din țară de dinainte de 1989, și tratamentul aplicat celor ce se încumetau să își asume riscul.
Parteneri	-
Impact	
Perspective	Proiectul se dorește a fi extins la o scară mai largă, urmând a fi dezvoltat ca o cercetare în multiple direcții.
Promovarea acțiunii/proiectului	Prin intermediul canalelor de social media și pe site-ul IICCMER.

V. PROIECTE DIGITALE/WEBSITE-URI

1. Lansarea versiunii beta a website-ului principal al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER)

(www.iiccmmer.ro)

Loc	București, IICCMER
Perioada de implementare	ianuarie-decembrie 2021
Descriere	Proiectul a urmărit reorganizarea informațiilor existente pe website-ului IICCMER și completarea cu materiale, astfel încât acesta să se transforme dintr-un site de tip "știri", cu informații preponderent despre activitatea instituției, într-o adevărată resursă educațională și de cercetare.
Beneficiari	Publicul larg
Parteneri	-
Impact	Proiectul s-a finalizat cu o nouă pagină web, având un layout îmbunătățit și o structură care să ofere conținut valoros pentru toate categoriile de public-țintă ale IICCMER (public larg, cercetători, profesori, elevi/studenti).
Perspectivă	Site-ul constituie o sursă valoroasă de informații pentru toate categoriile de public, un centralizator al materialelor din domeniu de care dispune IICCMER pentru a le spori accesibilitatea.
Promovarea acțiunii/proiectului	Adresa site-ului este deja cunoscută și este inclusă, ca și până acum, în toate comunicările IICCMER (comunicate de presă, materiale de prezentare etc.) O promovare directă a site-ului se va organiza atunci când acesta va ieși din versiunea beta, la nivel general, dar și specific, pe anumite secțiuni, prin intermediul newsletter-ului, a platformelor sociale etc.

2. Digitalizarea arhivei exilului românesc

Loc	București, IICCMER
Perioada de implementare	2020/2021

Descriere	Acest proiect și-a propus să transpună în format electronic, cu ajutorul aparaturii, informațiile din documentele de arhivă și publicațiile exilului românesc, aflate în posesia IICCMER. Astfel, publicarea online permite accesul rapid al cercetătorilor, multiple vizualizări, posibilități de acces din diferite locații, programele de căutare facilitează găsirea imediată a informațiilor, se evită manipularea permanentă a documentelor de arhivă care duce la deteriorarea acestora, fapt observat și de dese consultări, păstrarea lor în condiții optime. În urma donațiilor făcute de către diferite personalități ale exilului românesc, s-au constiuit fonduri personale arhivistice ce au fost prelucrate arhivistic, în vederea păstrării îndelungate. Pentru a facilita accesul publicului interesat de studierea fenomenului exilului românesc, după ordonarea și inventarierea fiecărui fond personal, s-a procedat la digitalizarea acestuia, fapt pentru care s-a apelat la un prestator economic autorizat pentru servicii arhivistice ce dispune de întreaga aparatură necesară efectuării serviciilor de digitalizare, respectând integritatea și siguranța documentelor. Astfel, în după încheierea procesului de digitalizare, s-a procedat la verificarea calității, păstrarea documentelor scanate pe un hard extern, precum și încărcarea acestora pe serverul institutului, în vederea punerii la dispoziție tuturor cercetătorilor interesați de studierea acestui fenomen.
Beneficiari	IICCMER
Parteneri	Zipper Services
Impact	Prin digitalizarea arhivei documentare și a publicațiilor exilului românesc, se aduce un aport cercetării științifice precum și o facilitare a accesului prin punerea la dispoziție pe platforma institutului a documentelor de arhivă.
Perspective	Se dorește continuarea proiectului de digitalizare, pe măsură ce fondurile personale vor fi prelucrate arhivistic, în vederea facilitării accesului tuturor cercetătorilor interesați, dar și pentru a evita manipularea, distrugerea sau degradarea documentelor prin numeroasele consultări.
Promovarea acțiunii/proiectului	https://www.iiccmr.ro/institutul-de-investigare-a-crimelor-comunismului-si-memoria-exilului-romanesc-faciliteaza-accesul-la-resursele-sale-prin-digitizarea-arhivei-exilului/

VI. PUBLICAȚII

apărute cu sprijinul financiar al IICCMER

1.

Titlu	ÎN LUCRU: <i>History of Communism in Europe</i> , vol. 11/2020 și vol 12/2021
Autor	Editor șef: Dalia Bathory Coordonator: Luciana Jinga Editor asociat: Ștefan Bosomitu
Editura	Zeta Books
Număr pagini	215
Descriere	Volumul cu nr. 11 al anuarului IICCMER în limba engleză <i>History of Communism in Europe</i>, cu titlul Transnational Biographies. Destinies at the Crossroads throughout the XX Century, cuprinde articole referitoare la cercetarea științifică în perioada Războiului Rece și modul în care au contribuit personaje politice la construirea acestor sisteme ideologice. <i>History of Communism in Europe</i>, vol. 11, analizează modul în care existența oamenilor este influențată, la nivel individual, de timpul istoric în care trăiesc. Lucrările se focusează pe perspective metodologice și de studiu de caz asupra biografiilor secolului XX, interpretate într-un cadru de conexiuni transnaționale, depășind înțelegerea istoriei centrată pe națiune. Contribuțiile interpretează destinele ca fiind supuse unor spații și structuri transnaționale, considerând în același timp actorii ca entități nestatale sau multistatale. Scopul este o abordare „orizontală”, în același timp traversând lumina reflectoarelor din istoria diplomatică și politică către dimensiunea socială și culturală a acestia. Au fost atinse teme precum: politizarea vieții obișnuite datorită contextelor istorice, biografii la intersecția micro și macroistoriei, schimbarea frontierei și problema

cetățeniei, subiectivitatea de gen, reconstrucția și reinterpretările sinelui în cadrul diferitelor paradigme ideologice, comintern și rețele formale/informale pe care le generează destinele revoluționarilor profesioniști, eurocomunism și transnaționalism, schimburi științifice și culturale peste Cortina de Fier.

History of Communism in Europe, vol. 12/2021. *Labour and Global Solidarity during the Long 20th Century*. Subiectul tratează modul în care munca și locul de muncă au avut o multitudine de funcții și interpretări de-a lungul secolului XX: culturale, politice, economice, filosofice. Ele au fost printre cele mai importante motorare de schimbare, atât politice, cât și comportamentale. Au stârnit acțiuni de solidaritate, reacții artistice și schimbări profunde în interpretările drepturilor sociale. Ele au oferit loc și context pentru cooperarea orizontală în lupta poporului pentru drepturile lor. Lucrătorii au experimentat o mobilitate socială ascendentă, schimbând munca în agricultură cu munca în industrie sau prin promovare în locurile de muncă industriale. Volumul propune perspective noi, transnaționale, inovatoare metodologic, asupra muncii și lucrătorilor, punând accent pe transformările pe care le-au suferit munca și relațiile de muncă în cursul secolului XX.

2.

Titlu	Anuarul în limba română cu tema <i>Construcții și deconstrucții de-a lungul unui secol. Istoriile partidului comunist, Volumul XVI/2021</i>
Autor	Coordonatori: Dalia Bathory, Ștefan Bosomitu, Mia Jinga
Editura	Polirom
Număr pagini	253

Descriere

Anuarul Institutului de Investigare a Crimelor
Comunistului și Memoria Exilului Românesc
Volumul XVI 2021

Volumul XVI (2021) al Anuarului IICCMER și-a propus să exploreze și să aducă în atenția celor interesați de istoria recentă aspecte referitoare la momentele definitorii din evoluția partidului, care au servit drept mituri de legitimare de-a lungul întregului secol XX. Rolul avangardist și revoluționar al partidului, rolul conducător spre realizarea societății comuniste, în fapt, rolul de a asigura condițiile implementării unei utopii, precum și afilierea la o rețea transnațională presupuneau că aceasta structura politică să aibă calități excepționale. Iar dacă acestea nu s-au regăsit în realitate înainte de 1989, i s-au atribuit discursiv. Urmând acest fir roșu, al XVI-lea volum al Anuarului IICCMER analizează politica, evoluția și modul de gândire ale Partidului Comunist, în principal, și ale mișcării de stânga, în general, în România ultimilor o sută de ani (1921-2021). Pe lângă o analiză a reconstrucțiilor discursive de după 1989, cele opt studii surprind evoluțiile politice ale partidului unic și mai ales maniera în care, filtrate de interese și opțiuni de moment, au avut un impact major asupra transformărilor sociale, a dinamicii cotidianului sau a traiectoriilor biografice ale diferiților subiecți.

3.

Titlu

România 1988-1989. Lumea Liberă în apărarea satelor românești: Opération Villages Roumains

Autor	Nicoleta Șerban
Editura	Mega
Număr pagini	630
Descriere	Scopul este de a pune în lumină un episod important din trecutul nostru, mai ales că publicul din România nu știe prea multe despre acest subiect. Studiul urmărește istoricul mișcării de protest începută împotriva Proiectului de sistematizare rurală a lui Ceaușescu, prin care urmau a fi demolate 8.000 din satele românești. Mișcarea a pornit în februarie 1989 în Belgia, extinzându-se cu succes în celelalte țări europene, ajungând în decembrie 1989 la bilanțul de 2.200 de comune participante la acțiune, ceea ce înseamnă o populație de aproximativ 30 milioane de cetățeni europeni implicați. Au fost implicați deopotrivă cetățeni occidentali, români din exil, personalități politice străine, disidenți, români din țară. Volumul prezintă contextul internațional și a modul în care era perceput în Occident regimul Ceaușescu în anul 1989, proiectul de sistematizare ca atare, după care descrie crearea Operațiunii Villages Roumains și modul în care s-a extins în alte țări europene pe parcursul anului 1989. Reacția Securității la această mișcare este deopotrivă surprinsă într-un capitol separat. Un capitol final arată maniera în care Operațiunea a înțeles să se adapteze după căderea regimului comunist, prezentat ca o consecință a epocii Ceaușescu.

4.

Titlu	<i>Ne-au ținut în viață. Radio Europa Liberă, 1970-1990</i>
Autor	Liviu Tofan
Editura	Omnium

Număr pagini

340

Descriere

LIVIU TOFAN

NE-AU ȚINUT ÎN , VIAȚĂ

**RADIO
EUROPA
LIBERĂ**
1970-1990

Volumul face parte din acele lucrări care oferă în același timp posibilitatea unei înțelegeri articulate a ceea ce a fost specific regimului comunist în România, dar și deschiderea spre interogare și dezbateră a ceea ce înseamnă societatea românească în ansamblu. Lucrarea oferă detalii despre impactul pe care emisiunile difuzate l-a avut într-o societate care se voia a fi închisă ermetic și abandonată clișeele « limbajului de lemn ». Mesajele care au ajuns în casele românilor au avut forța de a depăși îngrădirile impuse de regimul comunist. Liviu Tofan a lucrat 20 de ani în redacția românească a Radio Europa Liberă, între 1973 și 1994, avansând de la redactor de știri la șef al secției de Știri și director-adjunct. Volumul cuprinde mărturia personală a autorului cu privire la perioada petrecută în cadrul postului de radio, impresiile sale personale, relațiile cu ceilalți colegi, situația generală din țară și din interiorul colectivului lor, toate acestea din perioada 1970-1990.

5.

Titlu

Vieți în umbra trecutului

Autor

Volum coordonat de Cosmin Budeancă

Editura	Polirom
Număr pagini	381
Descriere	Volum aparut cu suportul financiar al Autoritatii Nationale Pentru Cercetare Stiintifica si Inovare, CNCS-UEFISCDI, si cu suportul logistic al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Romanesc (IICCMER). „Indiferent de resorturile care au determinat și determină interesul față de trecut, am putut constata în ultimii 31 de ani o creștere a numărului celor care au căutat în arhive ori s-au adresat instituțiilor cu atribuții în domeniu pentru a afla mai multe informații despre membri ai familiilor lor care au avut de suportat măsuri represive în anii comunismului. Acest interes ne confirmă necesitatea și relevanța proiectului nostru. Inițial ne-am propus publicarea unui volum de marturii și documente care sa prezinte experiente personale si sa ofere perspective diverse asupra a ceea ce au fost nevoiti sa indure membrii familiilor detinutilor politici. Insa pentru ca atat interviurile realizate, cât și documentele identificate în Arhiva Consiliului National pentru Studierea Arhivelor Securitatii au fost mult mai numeroase și interesante, am decis ca în loc de un singur volum, asa cum era planificat, sa îl publicam și pe al doilea. Acesta conține 21 de interviuri cu șapte foști deținuți politici, o soție de fost deținut politic si 15 copii, nepoți sau frați de fosti deținuți. De asemenea, 55 de documente privind situația deținutilor, respectiv situația familiilor acestora, în timpul și mai ales după perioada de detenție. Credem că, la fel ca primul volum, acest al doilea volum va aduce o contribuție consistentă la completarea imaginii a ceea ce a însemnat represiunea comunistă în Romania.” (Editorii)

6.

Titlu	<i>Antologia Radio Europa Liberă. 101 contribuții (1956-1990)</i>
Autor	Liviu Tofan
Editura	Omnium
Număr pagini	783
Descriere	Considerat cel mai important fenomen mediatic al României de până în 1989, Radio Europa Liberă a jucat un rol determinant în istoria recentă a țării. Premisele pentru înlăturarea totalitarismului și orientarea spre democrație se datorează în mare măsură acestui post de radio. Europa Liberă a salvat vieți și a influențat destine, fiind marea obsesie a lui Nicolae Ceaușescu și a Securității. Împotriva Europei Libere autoritățile comuniste au îndreptat un întreg arsenal de măsuri, de la bruiajul postului la interceptarea corespondenței și atentate împotriva angajaților acestuia. Materialele cuprinse în Antologie sunt fie emisiuni întregi, fie contribuții individuale din emisiunile Europei Libere, selectate în funcție de diversitatea subiectelor și de relevanța lor pentru ce a însemnat fenomenul Europa Liberă. În cadrul acestui proiect au fost transcrise 101 emisiuni sau fragmente de emisiuni, relevante pentru istoria României în perioada comunistă. Sursele metarialelor sunt arhivele de la Hoover Institution (Stanford University, California) și Open Society Archives (Central European University, Budapesta). Selecția materialelor - contribuții individuale sau emisiuni întregi - vizează relevanța lor pentru ceea ce a însemnat Radio Europa Liberă de-a lungul istoriei sale ca programe, redactori și manieră de lucru. Acoperind o perioadă cât mai cuprinzătoare din existența Radio Europa Liberă, materialele

selectate reflectă totodată o diversitate reprezentativă de titluri de emisiuni, de autori și de subiecte/momente semnificative.

VII. CONFERINȚE

1. Brătienii: de la făuritori ai României Mari la deținuți ai României comuniste. Marginalizare, detenție și exil

Loc	Vila Florica, Ștefănești, jud. Argeș
Perioada de implementare	9 decembrie 2021
Descriere	Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER), în parteneriat cu Muzeul Național „Brătianu” - Ministerul Culturii, a organizat dezbateră „Brătienii: de la făuritori ai României Mari la deținuți ai României comuniste. Marginalizare, detenție și exil”. Evenimentul și-a propus să evidențieze legătura traumatică și memorială dintre victimele gulagului autohton și membrii exilului românesc anticomunist, prin realizarea unei dezbateri concentrată asupra familiei Brătianu, caz excepțional prin activitatea politică, culturală și economică de-a lungul timpului. Dezbateră a fost deschisă prin alocuțiunile susținute de către Alexandra Toader, Președinte executiv al IICCMER, și Mihai Alexandrescu, Manager al Muzeului Național Brătianu. Au participat în calitate de invitați: Cercetător științific Dr. Liviu Brătescu (Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”); Dr. Ștefania Dinu (Muzeul Național Cotroceni); Conf. univ. dr. Matei Gheboianu (Facultatea de Istorie, Universitatea din București); Conf.univ. dr. Adrian Niculescu (Vicepreședinte IICCMER). Dezbateră a fost moderată de dr. Mihaela Toader (Director de Cercetare IICCMER).
Beneficiari	Publicul țintă al conferinței a fost alcătuit din istorici, activiști, politologi și specialiști în justiție de tranziție, cercetători recunoscuți în spațiul românesc și european, elevi, studenți, cadre didactice, precum și publicul larg interesat de istoria recentă.
Parteneri	Muzeul Național „Brătianu”
Impact	Principalul rezultat s-a dorit a fi o diversificare a abordărilor care pot contribui la o cât mai bună identificare a mecanismelor represive și criminale ale regimului comunist din România. Nu în ultimul rând, evenimentul contribuie la apariția de noi rețele de cunoaștere și diseminare a informației, precum și posibilitatea

	pentru public de a cunoaște aspecte din activitatea curentă a IICCMER.
Perspective	
Promovarea acțiunii/proiectului	Promovarea conferinței s-a făcut prin intermediul site-ului www.iiccmmer.ro și a diferitelor rețele de socializare.

2. Workshop în cadrul Proiectului „Frontieriștii. Fenomenul trecerii ilegale a frontierei de stat în timpul regimului comunist: victime, persecutori, rețele formale și informale”

Loc	București
Perioada de implementare	15-16 Decembrie 2021
Descriere	Este vorba despre un proiect de cercetare de perspectivă, care și-a propus să trateze maniera în care trecerile ilegale de frontieră Est-Vest în timpul Războiului Rece au reprezentat un fenomen de masă, ca manifestare a rezistenței anticomuniste din Blocul de Est. În perioada 15-16 decembrie 2021, în cadrul acestui proiect, a avut loc Workshopul internațional despre trecerile ilegale de frontieră din timpul Războiului Rece, organizat de IICCMER în format virtual, din cauza restricțiilor privind pandemia. Lucrările au abordat teme subsumate unor direcții precum surse și metodologie - lucrări referitoare la fezabilitatea demersurilor științifice privind migrația europeană Est-Vest, mecanisme de trecere ilegală a frontierei, omoruri și violență la graniță. Evenimentul a fost organizat de Luciana Jinga, Departamentul Educație și Memorie. Invitații au fost atât cercetători români, cât și străini, fiind prezenți la dezbateri deopotrivă martori direcți ai fenomenului frontieriștilor, care au făcut mărturisiri personale.
Beneficiari	Proiectul se adresează deopotrivă specialiștilor și publicului larg, care are prilejul să afle date inedite cu privire la situația plecărilor ilegale din țară de dinainte de 1989, și tratamentul aplicat celor ce se încumetau să își asume riscul.

Parteneri	-
Impact	
Perspective	Proiectul se dorește a fi extins la o scară mai largă, urmând a fi dezvoltat ca o cercetare în multiple direcții.
Promovarea acțiunii/proiectului	Prin intermediul canalelor de social media și pe site-ul IICCMER.

VIII. PARTENERIATE

Fundația Gheorghe Ursu

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) și Fundația Gheorghe Ursu au încheiat un acord de cooperare care are ca obiect colaborarea în domeniul recuperării memoriei represiunii din timpul Revoluției din decembrie 1989, al investigării crimelor și abuzurilor înfăptuite de către fostele instituții de represiune ale statului comunist pe întregul teritoriu al României.

Activitatea comună va fi îndreptată spre efectuarea de investigații în vederea identificării acelor persoane (agenți ai statului etc.) care se pot face vinovate de infracțiuni contra umanității, respectiv arestări abuzive, bătăi, torturi și alte tratamente neomenoase fizice sau psihice, rănirea și uciderea cu intenție a unor persoane nevinovate, focuri de armă sau simulate menite să inducă psihoze sau acțiuni violente în rânduri populației ș.a. Între acțiunile specifice ce se vor derula în cadrul acestui parteneriat se numără efectuarea de cercetări de documentare, digitizarea documentelor relevante, realizarea de interviuri, identificarea și prelucrarea filmelor relevante și crearea videotecii Revoluției, precum și crearea unei platforme online pentru ca rezultatele obținute să fie accesibile publicului larg.

Datele obținute în urma cercetărilor vor fi utilizate atât de IICCMER pentru îndeplinirea misiunii sale instituționale, cât și de Fundația „Gheorghe Ursu” în proiectele sale științifice.

IX. PETIȚII

În decursul anului 2021, pe adresa IICCMER au sosit un număr semnificativ de petiții - fie în format electronic (pe adresa: office@iiccmer.ro), fie prin poștă.

Petițiile au venit ca urmare a Legii 232/2020 și Legii 154/2021, privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, care modifică O.G. 105/1999. Problematika generală care s-a regăsit în aceste petiții se referă la solicitări de copii ale fișelor de deținuți politici, cereri de exprimare a unui punct de vedere științific asupra unor experiențe individuale în perioada comunistă sau solicitări către IICCMER pentru oferirea de expertiză juridică sau istorică legată de crimele și abuzurile comise în perioada comunistă.

Această activitate a urmărit să ofere sprijin instituțional victimelor abuzurilor și crimelor din perioada comunistă. Prin aceste proiecte, Institutul a reușit să se apropie de nevoile imediate ale victimelor comunismului, acționând ca agent de legătură între acestea și alte instituții, și asumându-și obligațiile legale.

X. ALTE ACTIVITĂȚI

Participări la conferințe naționale și internaționale ale colegilor din institut:

Profesor invitat, Curs cu studenții din cadrul programului de master „Archives”, Faculté des lettres, langues et sciences humaines, Universitatea din Angers, Franța, 17 februarie 2021.

“Fraud or science? Women scientists in communist Romania”, VIRTUAL CONFERENCE, HIDDEN HISTORIES: *Women and Science in the Twentieth Century*, Heidelberg & Bucharest, 7-8 & 14-15 May 2021.

“What Dialogue Between Humanitarians and Beneficiaries? The Intricate Case of the Humanitarian Aid Towards Children in Romania during the 1990s”, *Humanitarian Mobilization in Central and Eastern Europe during the Twentieth Century*, organized by the team of the ERC project “Unlikely Refuge?”, Online Workshop Program 23-25 June 2021.

Romania’s Children in Care - Revisiting the narrative, Institutul Cultural Roman-Londra recording April 9th 2021 (broadcast 21 April).

„Tinerii și educația sexuală în timpul regimului comunist”, *Tineri și tineret în România socialistă*, Institutul de Istorie „N. Iorga”, 19 noiembrie 2021.

„Probleme de etică și plagiat în cercetarea istorică”, prelegere susținută în cadrul proiectului „Ateliere de scriere academică în istoria comunismului pentru elevi și studenți”, online - platforma ZOOM, București, 12 noiembrie 2021.

Curs susținut studenților de la programul de master „Justiția de tranziție”, SNSPA, 10 decembrie 2021 (la invitația Ralucăi Grosescu).

”Numărând dușmanii regimului. Probleme de metodologie în utilizarea statisticilor oficiale. Studiu de caz - arhiva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră,, Escaping communism: Illegal East-West Border Crossings during the Cold War, December 15-16, 2021 - Bucharest, Romania Online International Workshop.

La acestea a participat Luciana Jinga, departamentul Educație și Memorie

Conferința 43rd Annual IARCEES Conference “Environment, Territory, Mobility”, 20-21 mai 2021, organizată de Irish Association for Russian, Central and East European Studies din Dublin.

Conferința INST „Omul sub teroarea Istorie: indivizi, comunități, crize în Europa Secolului XX, 27 mai 2021.

Conferința internațională Interrupted spaces, Engineered Traditions, Bamberg, 30 iunie 2021.

Cea de-a XLIV-a Sesiune Internațională de Comunicări Științifice Acta Moldaviae Meridionalis, organizată de Muzeul Județean Vaslui, 23-24 septembrie 2021.

La acestea a participat Nicoleta Șerban, compartimentul Exilul românesc

Association for the Study of Nationalities - 2021 World Convention - 5 mai 2021 - Chair pentru panelul *The Politics of Vernacular Memories in Post-Communist Romania. Illuminating Ambivalences*

15-16 decembrie 2021 - Evadând din comunism: Trecherile ilegale de frontieră dintre Est și Vest în timpul Războiului Rece - moderator pentru panelul „Migrația din Est în Vest în sud-estul Europei în timpul Războiului Rece” (15 decembrie 2021) și prezentare pe tema „Transnaționalism, trecerea ilegală a frontierei și contestare politică în România anilor '80” (16 decembrie 2021).

La acestea a participat Dalia Bathory, compartimentul Educație și Memorie

Casa de cultură Friedrich Schiller, conferință și expoziție de fotografie „Biblioteca Români din Freiburg. Patrimoniu cultural și spiritual al românilor din Germania”, 5 mai 2021, București.

Muzeul Național Cotroceni, Colocviul Național de Istorie, Ediția a XXIII-a „Artă, istorie, memorie, patrimoniu cultural național”, mai 2021.

Simpozion internațional (online), Lectoratul de limba română din Cernăuți, Universitatea din Cernăuți, „Interferențe lingvistice și culturale la Cernăuți și în lume, Eminescu și cultura”, 18 iunie 2021.

Webinar - Interferențe culturale România-liban (Ambasada României din Liban și Revista Orient-România), în calitate de invitat special cu tema „Regele Mihai în An Centenar”, 28 mai 2021.

La acestea, a participat Mihaela Toader, compartiment Exilul românesc

Conferința Națională „Comunismul românesc”, Ediția a X-a, 25-26 noiembrie 2021, organizată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în parteneriat cu Facultatea de Istorie a Universității București. La aceasta, au participat : Daniel Filip, Constantin Vasilescu (compartiment Cercetare și investigații speciale), Lucian Vasile (Educație și Memorie)

Curs cu studenții din cadrul programului de master „Archives”, Faculté des lettres, langues et sciences humaines, Universitatea din Angers, Franța, 17 februarie 2021

„Memoria deportaților în Bărăgan”, în cadrul Conferinței Internaționale „Pâinea păcii”, organizată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării rurale, în colaborare cu Consiliul Județean Timiș, Timișoara 7 sept. 2021

Curs susținut studenților de la programul de master „Istoria comunismului în România”, Facultatea de Istorie, Universitatea din București, 10 decembrie 2021.

La acestea a participat Ștefan Bosomitu, compartiment Cercetare și Investigații Speciale.

Prelegere „Trecutul de lângă noi. Inițiative de memorializare și muzeificare a istoriei comunismului în România”, în cadrul Conferinței „Rayonnement du communisme roumains. Histoire, littérature, langue du bois et cinéma”, la Université Libre de Bruxelles, 31 martie 2021.

Comunicarea „Aspecte privind deportările din Bărăgan din 1951. Cauze, desfășurare și consecințe”, la Conferința Internațională „80 de ani de la prima deportare în masă a populației băștinașe de pe teritoriul Republicii Moldova în Siberia, Dimensiunea istorică, juridică, demografică, a consecințelor deportării”, Chișinău, 10-15 iunie 2021.

Intervenție în cadrul Forumului Societății de Științe Istorice din România despre cum poate fi predată tema rezistenței armate anticomuniste din România, 21 iulie 2021.

Participare la conferința națională „Repere instituționale ale cercetării istorice românești de ieri și de azi”, cu lucrarea „Abordări instituționale ale cercetării istoriei orale în România”, Cluj-Napoca, On-line, 11-12 oct.2021.

Prelegere „Legile cu caracter compensatoriu pentru victimele regimului communist”, la studenții SNSPA, 29 octombrie 2021.

La acestea a participat Cosmin Budeancă, Compartiment Cercetare și Investigații Speciale

Comunicarea „Povestea inexprimabilă. Transformarea fostei închisori Pitești în memorial”, în cadrul Conferinței „Totalitarismul și memoria lui istorică”, organizată de Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului din cadrul Academiei Române, 11.11.2021. A participat Lucian Vasile, compartimentul Educație și Memorie.